

РЕШЕНИЕ

№ 5898

гр. София, 17.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 29.09.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **6498** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК. Образувано е по жалба на „Български пощи“ ЕАД, чрез юрк. К., срещу решение № 334 от 09.06.2022г. на Комисия за защита от дискриминация, 5-ти специализиран постоянен заседателен състав, с което е установено, че при осъществяване на своята дейност жалбоподателят е поддържал и продължава да поддържа архитектурна среда, която затруднява свободния достъп на лица с увреждания до офис на „Български пощи“ ЕАД в [населено място], [улица], което представлява нарушение на чл.5 от ЗЗДискр. във връзка със защитен признак „увреждане“, издадено е задължително предписание да отстрани констатираното нарушение в 3-месечен срок като уведоми комисията, и е наложена имуществена санкция в размер на 1000лв.

Жалбоподателят посочва, че сградата не е негова собственост и не попада в приложното поле на §6 от ПЗР на ЗИХУ, отм. от 01.01.2019г. Същият е търговец – отделен субект от държавата, и не може да осъществява контрол по реда на чл. 169, ал.4 и ал.6, чл. 184 и чл.220, ал.1 от ЗУТ за поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда. Имуществото на търговците не е държавна или общинска собственост дори ако държавата или общината са били еднолични собственици в миналото на прехвърленото в тях имущество. След преобразуването му от държавно в частно, дружеството е собственост на друго лице и не могат да му се вменят задълженията на държавните и общинските органи. На следващо място процесното решение е с противоречиви мотиви. От една страна в него се приема, че

жалбоподателят е стартирал действия за изграждане на съоръжение за лица с увреждания, а от друга страна е приел, че такова съоръжение липсва. В конкретния случай липсват данни за настъпили общественоопасни последици, липсва подадено оплакване от хора с намалена подвижност, което не е отчетено от ответника като смекчаващо обстоятелство при индивидуализация на наказанието с оглед минимума на санкцията от 250лв. Поради това се иска от съда да отмени процесното решение или алтернативно – да намали размера на имуществената санкция до законовия минимум. Претендира се юрисконсултско възнаграждение от 360 лв.

Ответникът - Комисия за защита от дискриминация, редовно призован, в становище от 22.07.2022г. оспорва жалбата. Счита, че процесното решение е издадено от компетентен орган, при спазване на процесуалните правила и материалния закон. Прави възражение за прекомерност на възнаграждението на пълномощника на жалбоподателя. Съображения по съществото на спора излага в становище от 26.09.2022г. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

СГП, уведомена с писмо, не прави искане за конституиране като страна в производството и не изпраща представител.

При извършен анализ на представените с административната преписка и приложени по делото писмени доказателства, Административен съд София град, второ отделение, 41 състав, приема за установена следната фактическа обстановка:

Производството пред административния орган е образувано в резултат на служебна проверка от служители на КЗД в пощенска станция в [населено място] на адрес [улица], при която е установено, че сградата, в която се помещава офиса, има вход, пред който има изградени стъпала с парапет. За случая е съставен констативен протокол № 12-11-3376 от 31.12.2018г., който с доклад на председателя на КЗД от 16.05.2019г. е представен на Комисията за образуване на производство. Видно от протокол №11 от 17.07.2019г., Комисията се е самосезирала и е образувала производство по доклада. Преписката е разпределена на Пети заседателен състав, който е определил председател и докладчик. Докладчикът е провел процедура по проучване като е дадена възможност на страните да се запознаят със събраните по преписката материали. В хода на тази процедура жалбоподателят е представил становище от 08.11.2019г., в което е посочил, че задължението по §6 от ПЗР на ЗИХУ се отнася до сгради – държавна и общинска собственост, каквато не е сградата, в която се помещава офиса. Приложил е акт за държавна собственост № 1011 от 18.03.1996г., според който сградата е с производствено-техническо предназначение и е държавна собственост. Сградата е предоставена за управление на ТП „Далекосъобщения“ – [населено място].

Въз основа на проучването е изготвено заключение на докладчика (л. 29-30) по преписката. На 10.11.2020г. е проведено заседание на КЗД, на което производството по преписката е спряно за срок от 6 мес. предвид представеното от Регионално управление „Български пощи“ –П. писмо от 10.11.2020г. до изпълнителния директор на дружеството за осигуряване на финансови средства за закупуване на устройство за изкачване на стълби за инвалидни колички, закупуване и монтаж на вертикален платформен подежник и издаване на разрешително за изграждане на стоманобетонна рампа на тротоара пред пощенската станция. На 06.07.2021г. е постъпила молба от „Български пощи“ ЕАД, към която са приложени документи, удостоверяващи предприетите действия до момента: заповед № РД-69-136 от 16.06.2021г. на ръководител направление в РУ на дружеството в П. за извършване на оглед от

проектанти и събиране на до 3 бр. оферти за изготвяне на проект и КСС за СМР за монтиране на рампа за хора с увреждания. Събрани са две оферти, като към едната е приложена ситуация. За осигуряване на средства е изпратено писмо до директора на правна дирекция от 28.06.2021г.

Производството пред КЗД е възобновено с решение № 771 от 20.10.2021г. На 08.02.2022г. е проведено заседание на КЗД, на което са приети следните писмени доказателства: писмо от 11.11.2021г. до изпълнителния директор на дружеството за осигуряване на финансови средства за закупуване на устройство за изкачване на стълби за инвалидни колички, оферта за платформа и ДЗ от директор на дирекция в дружеството от 29.01.2021г. за разрешаване на средства. Върху ДЗ изпълнителния директор на дружеството е поставил резолюция – „за доклад до Съвета на директорите“. На това заседание на Комисията е даден ход по същество и е постановено процесното решение, в което е прието, че пощенската станция в [населено място], [улица] не е достъпна за хора с увреждания. Същата е обществен обект и възможността за обслужване по домовете или извън офиса, в който се предоставят публични услуги, всъщност е акт на неравно третиране, тъй като гражданите без увреждане имат техническа възможност за достъп до него, докато тези с увреждания нямат такава възможност. Ирелевантно е, че „Български пощи“ ЕАД не е едноличен собственик на сградата, в която се намира офиса, след като дружеството предоставя публични услуги. В предоставения значителен срок за изграждане на необходимото съоръжение за достъп на хора в неравностойно положение, същото не е изградено. Не са представени и доказателства да е поискано издаване на разрешение за строеж от [община]. Поради това е прието, че представените доказателства касаят намерения за изграждане, но не и действително изградено съоръжение. Следователно е осъществена дискриминация по чл. 4 ал.1 във връзка с чл.5 от ЗЗДискр. по защитен признак „увреждане“, за отстраняване на която е дадено задължително предписание, като посочените намерения са отчетени при определяне размера на наложената имуществена санкция в размер под средния – 1000лв.

Пред съда е представена заповед № РД-69-152 от 27.07.2022г. на ръководител направление в РУ ЮЦР, с която се нарежда вземане на устройство за изкачване на стълби за инвалидни колички от ПС А. за проба дали е подходящо за осигуряване на достъпа до ПС С., и ако да се закупи същото. В съз е представен приемо-предавателен протокол от 05.08.2022г., от който е видно, че офисът в ПС - С. е приел от РУ - П. устройство за изкачване на стълби за инвалидни колички. Приложен е снимков материал на устройството, от който е видно, че същото е мобилно и не е трайно прикрепено към повърхността на терена.

При така установената фактическа обстановка, настоящият състав прави следните правни изводи:

Оспореният акт е съобщен на жалбоподателя на 17.06.2022г., а жалбата е подадена на 30.06.2022г., видно от пощенско клеймо върху плик на л.9, т.е. в срок. Същата е процесуално допустима като подадена от лице- адресат на издадения административен акт, чийто права и законни интереси са накърнени с издаването му, в преклузивния 14-дневен срок и разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Компетентността на КЗД е уредена в разпоредбата на чл. 47 от ЗЗДискр., където са регламентирани правомощията, с които разполага при решаването на визираните в същия текст въпроси, в качеството ѝ на независим специализиран държавен орган,

осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. В случая решението е издадено от компетентен орган при обсъждане на относимите факти и правилно приложение на процесуалния и материалния закон.

Пряка дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по чл.4, ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Законът за защита от дискриминация цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение според признаците, изброени в разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който РБ е страна. За да е налице проява на дискриминация или тормоз по смисъла на ЗЗДискр., е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи неблагоприятно третиране на определено лице или лица, а е необходимо да се докаже още, че това неблагоприятно третиране е извършено по някой от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение, в случая неблагоприятно третиране, и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 от закона.

В случая жалбоподателят е санкциониран за извършено нарушение на чл.4, ал. 1 във връзка с чл. 5 от ЗЗДискр. по защитен признак „увреждане“. Изискването за достъпност на архитектурната среда е въведено с чл.9 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (ратифицирана със закон на 26.01.2012 г., ДВ, бр. 12 от 10.02.2012 г.) Държавите, ратифицирали конвенцията, са длъжни да предприемат мерки, които да идентифицират и премахват всякакви пречки и прегради пред достъпността по отношение на: а) сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройки, здравни заведения и работни места; б) информационни, комуникационни и други услуги, включително информационни системи и услуги за спешна помощ. Нормата на чл. 4 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на признак "увреждане". Разпоредбата на чл.5 от ЗЗДискр. определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места.

Законът не дава дефиниция какво се разбира под публично място. Това понятие следва да се тълкува, изхождайки от целта на ЗЗДискр. и в съответствие с чл.9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания – съгласно цитираната норма от Конвенцията целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Следователно сградите, в които се предоставят пощенски услуги, предлагани публично, могат да се определят като публично място.

Изискването чл.5 от ЗЗДискр е императивно и абсолютно и засяга всички правни субекти, които осъществяват контрол върху публичното място – независимо дали тези субекти са публични или частни. Възраженията на жалбоподателя в този смисъл и

аргументите, които черпи от § 6 от ПЗР на ЗИХУ(отм.), са неоснователни. В съдебната практика този въпрос се решава еднозначно – задължение и отговорност за осигуряване на достъпна архитектурна среда имат и частните субекти, щом предлагат обществени услуги (Решение №6959 от 09.06.2016г. на Върховния административен съд по адм.д.№6376/2015г.) Това задължение произтича и от нормите на чл.2 от Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията във връзка с чл.169, ал. 4 от Закона за устройство на територията (ЗУТ). Съдът приема, че нормите на наредбата са адресирани към всички собственици на сгради с обществено предназначение и инвеститори по смисъла на чл. 161 от ЗУТ, предвид разпоредбата на чл. 3, ал.1 т.4 от същата, свързана с инвестиционни дейности за приважване в съответствие с изискванията за достъпност на наредбата на съществуващите сгради и съоръжения за обществено обслужване, вкл. на самостоятелен обект за обществено обслужване в сграда. Нормата на чл. 5 от Наредбата се отнася до урбанизираните територии в цялост – до изграждането и поддържането на достъпна градска среда и градско обзавеждане, а не и до отделни сгради и обекти. Тази разпоредба не поставя в тежест на общината отговорността за техническите изисквания към строежите за имоти, които не са общинска собственост.

"Достъпна среда" съгласно §1, т. 2 от Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г., е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания може да ползва свободно и самостоятелно. В този смисъл твърденията на жалбоподателя за оказвано съдействие от страна на служителите в пощенския офис и обслужване на гражданите с увреждания извън сградата са неотнормирани към задължението за осигуряване на достъпна среда и към производството пред КЗД. Неосигуряването на достъпна среда е въведено от закона като отделна, самостоятелна форма на дискриминация, при която не се изисква съпоставяне с други лица в сходно положение – не е необходимо да се установява, че при предоставяне на пощенските услуги в [населено място] конкретно лице с увреждания е било третирано по-неблагоприятно от друго лице, което не притежава този защитен признак. Това е така, защото липсата на достъпна среда, лишавайки хората с увреждания от възможността да участват самостоятелно и пълноценно в обществения живот, сама по себе си представлява неравноправно третиране и не е необходимо това да се установява с конкретни житейски примери.

Съдът приема, че за жалбоподателя като доставчик на обществени услуги и собственик на обект с обществено ползване съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, включително за лица със затруднена двигателна подвижност. Като не е осигурил такава, жалбоподателят е допуснал неравно третиране по отношение на тези лица. Решението на КЗД в тази му част е законосъобразно като съобразено с материалния закон и с целта му.

Изрично правомощие на КЗД, регламентирано в чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., е да дава задължителни предписания по спазването на закона. Волеизявлението на органа има властнически характер, тъй като е с обвързващо действие по отношение на жалбоподателя, поради което за разлика от препоръките по т.6 от същия член подлежи на съдебно обжалване. Доколкото няма спор по фактите и предвид изложеното по-горе относно задължението на жалбоподателя да поддържа достъпна среда, съдът приема, че дадените задължителни предписанията са законосъобразни, тъй като те

съответстват на установените факти и на материалния закон и са насочени към постигане на целта му. Решението на КЗД в тази му част е също законосъобразно и жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

Съгласно чл. 80, ал. 1 и 2 ЗЗДискр който не изпълни задължение, произтичащо от този закон, се наказва с глоба от 250 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. Когато нарушението е извършено при осъществяване дейността на юридическо лице, на него му се налага имуществена санкция в размер от 250 до 2500 лв. Осигуряването на достъпна архитектурна среда е задължение, което произтича пряко от ЗЗДискр.

В преписката жалбоподателят е представил доказателства в подкрепа на твърдението си, че е започнал вътрешна процедура по събиране на оферти и одобряване на разходи за закупуване и монтаж на необходимите съоръжения за осигуряване на достъпна среда. Офисът на ПС е снабден с устройство за изкачване на стълби, но същото не е прикрепено към терена, и не е ясно дали е взето от друга ПС само за тестване, както е наредено със заповед № РД-69-152 от 27.07.2022г. на ид директор РУ ЮЦР, и дали може да се ползва самостоятелно от хора с увреждания или отново изисква оказване на чужда помощ. Предприетите действия по осигуряване на достъпна среда показват поведение, целящо да се осигури някакъв достъп, но поради тяхната неефективност, същите не са довели до осигуряване на достъпна среда, която да обоснове отмяна на наложената санкция.

Законодателят не е определил налагането на санкцията като кумулативна мярка, следваща се от установена дискриминация, а е предоставил преценката за това на КЗД. Ето защо административният орган следва да изложи мотиви относно целта и размера на санкцията. И ако превантивната цел на санкцията произтича от целта на закона – да се предотврати за в бъдеще допускането на дискриминация и да мотивира лицето да поддържа достъпна архитектурна среда, то размерът на санкцията следва да бъде конкретно определен и индивидуализиран. Административният орган е изложил мотиви защо определя санкция под максимума – с оглед стартиралите действия за изграждане на съоръжение за лица с увреждания. Не са изложени обаче съображения защо санкцията е определена над предвидения в закона минимум. Освен това пред съда са представени допълнителни доказателства, че жалбоподателят е предприел конкретни действия за закупуване на устройство за изкачване на стълби за инвалидни колички. Поради това съдът намира, че в тази част решението следва да бъде изменено, като се определи санкция в размер на минималната от 250 лева.

Предвид изхода на правния спор разноските са в тежест на жалбоподателя. На основание чл.143, ал.4 от АПК, във връзка с чл.78, ал.8 от ГПК, възнаграждението за процесуален представител на ответника следва да се определи в размера по чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ – 100 лева.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 41^и състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Български пощи“ ЕАД, срещу решение № 334 от

09.06.2022г. на Комисията за защита от дискриминация в частта му по т.1 и т.3.

ИЗМЕНЯ решение № 334 от 09.06.2022г. на Комисията за защита от дискриминация в частта му по т. 2, като **ОПРЕДЕЛЯ** имуществена санкция на „Български пощи“ ЕАД в размер на 250 лева.

ОСЪЖДА „Български пощи“ ЕАД да заплати на Комисията за защита от дискриминация разноски по делото в размер на 100 лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, подадена чрез АССГ в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: